

Festyn w przedszkolu

Planowanie i organizacja

Festyny na stałe wpisały się w rzeczywistość przedszkolną. Czekają na nie dzieci i rodzice, lubią je nauczyciele i dyrektorzy. To jednak nie tylko zabawa, ale i doskonała okazja do integracji. I choć organizacja tego typu imprez wymaga sporego nakładu pracy, to przynosi ona wiele satysfakcji i, co ważne, pozwala realizować jednocześnie rozmaite zadania przedszkola.

Prędzej czy później każdy dyrektor, niejednokrotnie pod wpływem oczekiwań społeczności przedszkolnej, stanie przed koniecznością organizacji festynu. Oczywiście jest, że praca zostanie rozdzielona pomiędzy zespół nauczycieli, nie wolno jednak zapominać, że – jak zawsze – zgodnie z § 2 *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*: „Dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek”. Warto zatem dobrze sprawdzić każdy szczegół związany z organizacją festynu, bowiem za całość odpowiada właśnie dyrektor przedszkola.

PRZEPISY PRAWNE

W przedszkolu festyny najczęściej organizowane są przez dyrektora oraz radę pedagogiczną lub radę rodziców i odbywają się na terenie placówki. Zgodnie z art. 3 ust. 1b *Ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych* imprezy organizowane przez zarządzającego przedszkolem na terenie placówki nie należą do imprez masowych. Jeżeli jednak zdecydujemy się zorganizować festyn poza terenem przedszkola, np. we współpracy z innymi lokalnymi instytucjami, warto zachować czujność i sięgnąć po szczegółowe przepisy. W każdej chwili może się bowiem okazać, że spełniamy kryteria imprezy masowej określone w art. 3 ww. *Ustawy*.

Kolejna ważna sprawa to uregulowanie kwestii odpowiedzialności za dzieci. Pamiętać należy nie tylko o plakatach, ulotkach czy dekoracjach, ale przede wszystkim o **zasadach bezpieczeństwa**. Część z nich warto ująć jako uniwersalne zasady obowiązujące w przedszkolu i wpisać do statutu. W pierwszej kolejności istotne jest ustalenie, że odpowiedzialność za dziecko podczas festynu ponoszą jego rodzice, a także przekazanie informacji o zakazie spożywania alkoholu (i przebywania na terenie przedszkola pod jego wpływem), palenia tytoniu oraz wnoszenia przedmiotów niebezpiecznych (np. fajerwerków).

Bez względu na uregulowania zawarte w statucie, warto przed każdym przedsięwzięciem opracować regulamin konkretnej imprezy, uwzględniający specyficzne uwarunkowania czy atrakcje (np. duże dmuchane zjeżdżalnie, pokazy magików). Powinny się w nim znaleźć następujące informacje:

- 1) do kogo kierowany jest regulamin,
- 2) w jakim celu został przygotowany,
- 3) kto jest organizatorem imprezy, której dotyczy,
- 4) najważniejsze zasady porządkowe i organizacyjne, np. kto ma wstęp na imprezę, kto sprawuje opiekę nad małoletnimi, zakazy (niszczenia terenu, wnoszenia niebezpiecznych przedmiotów itp.),
- 5) dotyczące opłat (lub ich braku),
- 6) nadanie pracownikom przedszkola uprawnień do wydawania poleceń porządkowych osobom łamiącym regulamin imprezy, zasady dotyczące informowania o zauważonych zagrożeniach (np. pożarach), opieki medycznej, dostępu do pomieszczeń itp.,
- 7) dotyczące miejsca publikacji regulaminu (najlepiej na tablicy ogłoszeniowej, stronie internetowej organizatora i ewentualnych współorganizatorów),
- 8) określenie terminu wejścia w życie regulaminu,
- 9) określenie, że sprawy nieuregulowane w regulaminie festynu należy rozstrzygać zgodnie z przepisami *Kodeksu cywilnego*.

FAZY PLANOWANIA

Bardzo ważnym elementem organizacji festynu jest jego planowanie. Należy najpierw starannie przemyśleć, jaki jest cel danej imprezy. Często zdarza się, że wizytatorzy kuratorów nie traktują poważnie festynów i nie chodzi tu wcale o to, że są przeciwni idei plenerowej zabawy integrującej społeczność. Wprost przeciwnie. Ich zarzuty dotyczą najczęściej braku jasno sprecyzowanych celów imprezy i określonego planu jej przebiegu, który potwierdzałby realizację założonego celu. Samo zorganizowanie festynu nie oznacza jeszcze spełnienia wymogu działania w społeczności lokalnej.

- **Wyznaczenie celu imprezy** – wydaje się on oczywisty: integracja społeczności przedszkola ze społecznością lokalną (jeżeli festyn jest otwarty) lub integracja społeczności przedszkolnej (impreza zamknięta). Nie moż-

na jednak pamiętać o edukacyjnych zadaniach placówki. Warto zastanowić się, jakie wartości i/lub treści można podczas takiej imprezy przekazać. Najczęściej spotykane to edukacja w zakresie zdrowia (aktywizacja ruchowa), bezpieczeństwa (szczególnie przepisy ruchu drogowego), ale można sięgnąć też po bardziej nietuzinkowe – np. rozpowszechnianie wiedzy o znaczeniu prawidłowej integracji sensorycznej w rozwoju dziecka, upowszechnianie znaczenia rozwoju myślenia matematycznego w dalszej edukacji malucha, znaczenie głośnego czytania dla rozwoju dziecka.

- **Ustalenie tematu przewodniego** – musi on wynikać bezpośrednio z wyznaczonego celu i łączyć się z nim. Oczywiście zawsze można zdecydować się na tak uniwersalne zagadnienia jak Dzień Dziecka, Święto Rodziny itp. Dobrym pomysłem jest jednak uczczenie tych wartości przy jednoczesnym rozpowszechnianiu konkretnej wiedzy, połączonym z zapewnieniem dobrej zabawy wszystkim uczestnikom. Dzięki temu z pewnością wywiążemy się z edukacyjnego zadania uroczystości.
- **Określenie budżetu** – należy z góry określić, ile możemy wydać. Trzeba się też zastanowić, czy dzięki imprezie chcemy zarabiać, by zasilić kasę np. rady rodziców. Warto pomyśleć również o tym, jak pozyskać sponsorów, którzy wspomogą organizację festynu nie tylko funduszami, ale także gadżetami upominkowymi, wsparciem medialnym, usługami fotograficznymi czy zapewnieniem środków bezpieczeństwa.
- **Wyznaczenie osób odpowiedzialnych** – to oczywiste, że jedna osoba nie zorganizuje festynu. Kluczowe dla powodzenia całego przedsięwzięcia jest wyznaczenie przez dyrektora koordynatorów, którzy z kolei umiejętnie dobrać sobie współpracowników. Zespołowe działanie i dobrze zorganizowana komunikacja to podstawy sukcesu.
- **Pozyskanie osób wspomagających organizację imprezy** – to niezwykle ważny element – mowa tu o rodzicach zaangażowanych społecznie, absolwentach, byłych pracownikach. Wsparcia warto szukać u wszystkich osób przyjaźnie nastawionych do przedszkola. Bez względu na temat i rozmach festynu, obecność wielu zaangażowanych osób, spontanicznie okazujących swoje przywiązanie do placówki, to najlepsza wizytówka przedszkola.
- **Wyznaczenie odpowiedniego terminu i czasu trwania imprezy** – wbrew pozorom, nie jest to takie proste zadanie, jak mogłoby się wydawać. Należy dokładnie prześledzić kalendarium wydarzeń w okolicy, by nie konkurować z inicjatywą, która z góry skazuje nasz festyn na niepowodzenie, bo np. lokalna społeczność od lat w niej uczestniczy. Warto także przyrzeć się prognozom pogody oraz weekendowym zwyczajom rodzin podopiecznych, by wybrać godziny zachęcające do przybycia.
- **Przygotowanie regulaminu imprezy** – ważna jest przede wszystkim jego treść; obowiązkowe elementy omówiono we wcześniejszym akapicie. Warto dodać, że w przygotowanie regulaminu dobrze jest zaangażować kilka osób, tak aby był możliwie wyczerpujący i przewidywał rozmaite okoliczności.

- **Przygotowanie działań promocyjnych** – nie wolno zapomnieć o zareklamowaniu festynu. Zainteresowani muszą wiedzieć, że dane wydarzenie będzie miało miejsce, dlatego warto wcześniej przygotować plakaty oraz ulotki i rozdać je na co najmniej dwa tygodnie przed imprezą.

Rzetelne i szczegółowe przygotowanie wyżej wymienionych zadań sprawi, że łatwiej będzie później zapanować nad całością wydarzenia. Przedszkola najczęściej mają dobry kontakt z lokalną policją i strażą pożarną. Choć nie ma takiego obowiązku, warto poinformować ww. służby, że na terenie placówki będzie się odbywała większa impreza (a może nawet wystosować oficjalne zaproszenie w ramach współpracy z lokalnym środowiskiem). Dzięki temu dyrektor będzie miał pewność, że w razie zaistnienia niebezpiecznej sytuacji szybko otrzyma pomoc.

ORGANIZATORZY

Wspominając o organizatorach, zwykle mamy na myśli głównie dyrektora, nauczycieli oraz rodziców, ewentualnie partnerów przedszkola. **Przedszkolaki** traktujemy jako podmiot naszych działań – robimy to przecież dla nich. Warto jednak pomyśleć o zmianie perspektywy spojrzenia na termin „organizatorzy” i włączyć w działania także dzieci, przekazując im pewną umowną część odpowiedzialności, by zachęcić je do komunikacji i współpracy. Co więcej, właśnie z tego można uczynić nadrzędny cel imprezy.

Kluczowe dla powodzenia całego przedsięwzięcia jest wyznaczenie przez dyrektora koordynatorów, którzy z kolei umiejętnie dobrać sobie współpracowników.

Bardzo często dorośli – w dobrej wierze – odsuwają dzieci od spraw organizacyjnych. Tymczasem XXI w. stawia przed najmłodszymi nowe wyzwania i trzeba ich na nie przygotować. Włączenie ich w organizację festynu mogłoby być częścią programu wychowawczego. Czyni się to od lat na wyższych etapach edukacyjnych – dlaczego nie spróbować już w przedszkolu? To oczywiste, że przedszkolaki samodzielnie nie przygotowują regulaminu i nie zaplanują wszystkich atrakcji, są jednak zadania, w których mogą brać czynny udział, np.:

- pomagać w przygotowywaniu dekoracji przedszkola lub ogrodu przedszkolnego – dzieci młodsze i starsze według swoich możliwości,
- przygotowywać wraz z nauczycielami pytania konkursowe, losy, dyplomy dla zwycięzców, ciasteczka i prace plastyczne na kiermasz,
- pomagać przy sprzedaży – np. wręczać ciasteczka, serwetki,
- starszaki mogą współdecydować o atrakcjach i współtworzyć regulamin bezpiecznego korzystania z nich (np. z dmuchanej zjeżdżalni).

W ten sposób jesteśmy w stanie pokazać dzieciom, że zanim będzie można się dobrze bawić i korzystać z licznych atrakcji, trzeba się najpierw... trochę napracować. Żadna bajka dydaktyczna, żadne nauki słowne nie przekażą tego lepiej niż bezpośrednie działanie.

Organizatorami festynu są także **rodzice**, którzy już tradycyjnie włączają się w tego typu działania przedszkola. Możemy od nich zatem oczekiwać:

- ▶ przyjęcia do planu pracy rady rodziców współorganizowania festynów na terenie przedszkola,
- ▶ pomocy w pozyskiwaniu dodatkowych środków na organizację tego typu wydarzeń oraz dofinansowania ich z budżetu rady rodziców,
- ▶ pomocy w pozyskiwaniu atrakcji dla dzieci,
- ▶ poświęcenia czasu, by osobiście włączyć się w organizację przestrzeni imprezy (ustawianie stoisk, ławek, sceny itp.),
- ▶ zachęcania dzieci do aktywnego uczestnictwa w organizacji festynu oraz do aktywnej zabawy podczas jego trwania.

Najwięcej kluczowych zadań mają oczywiście **nauczyciele**, którzy, współpracując z rodzicami, czuwają jednocześnie nad całością przedsięwzięcia. Jeden z pedagogów powinien przyjąć rolę nadrzędnego koordynatora, do którego spływają wszystkie istotne informacje związane z pozyskanymi atrakcjami, gadżetami czy środkami finansowymi. Koordynator powinien również czuwać nad całością budżetu.

Pamiętajmy ponadto, że choć odpowiedzialność za dzieci podczas festynu ponoszą rodzice, nauczyciele nie mogą tracić czujności. Są funkcjonariuszami publicznymi i jeśli zauważą zagrożenie, muszą reagować. Istotnym zadaniem wychowawców jest też koordynacja działań rodziców i dzieci – im bardziej zaangażują się oni w organizację, tym większą wartość będzie dla nich miała cała impreza.

PRZEBIEG IMPREZY

Organizatorzy festynu od początku muszą wpisać w plan... ewentualną zmianę planów. Spontaniczność, elastyczność i zgoda na wprowadzanie modyfikacji to stałe elementy festynu. Nie sposób przewidzieć wszystkiego i zadowolić wszystkich – to założenie powinno stać się dla nas punktem wyjścia do dalszych działań.

Układając plan imprezy, należy zastanowić się nad:

- ▶ Wartościami edukacyjnymi, które chcemy przekazać – należy je nienachalnie wpisać w plan dnia, tak aby nauka towarzyszyła zabawie.
- ▶ Spodziewaną liczbą uczestników.
- ▶ Kim będą uczestnicy – czy będą to całe rodziny, czy może głównie przedszkolaki tylko z jednym z rodziców, czy przyjdą dzieci z zewnątrz, czy w imprezie wezmą udział tylko nasi podopieczni itd.

- ▶ W jakich godzinach spodziewamy się największej frekwencji – należy uwzględnić porę obiadową, porę, kiedy młodsze rodzeństwo przedszkolaków śpi, rodzice planują rodzinne spotkania itd.
- ▶ Czy chcemy zaprosić gości szczególnych – ekspertów, zawodowców itd. – i jak chcemy wykorzystać ich obecność.
- ▶ Przestrzeń, którą dysponujemy – czy jesteśmy w stanie zaproponować wszystkie atrakcje naraz, jak je rozmieścić, gdzie udostępnimy toalety, czy przewidujemy miejsce odpoczynku itd.
- ▶ Sprzętem, którym dysponujemy – nagłośnienie, stoły, krzesła itp.
- ▶ Typem atrakcji, które przygotowaliśmy – ruchowe, muzyczne, wymagające ciszy, zaciemnienia itp.
- ▶ Pogodą – warto mieć w zanadru „plan B” na wypadek bardzo niekorzystnej aury i konieczności przeniesienia zabawy do budynku przedszkola. Przy jego układaniu bardzo istotne jest przemyślenie, czy każdą z przygotowanych atrakcji da się tak po prostu przenieść do wnętrza. Z pewnością nie będzie większego problemu ze spektaklem, konkursami, eksperymentami, ale już dmuchane zjeżdżalnie się nie zmieszczą. Może warto już na etapie podpisywania umowy o współpracy zastrzec, że w razie brzydkiej pogody otrzymamy w zamian coś, co da się zaaranżować w budynku przedszkola (np. dwa mniejsze „dmuchańce”).
- ▶ Liczbą osób czuwających nad festynem – pamiętajmy, że nie każda osoba biorąca udział w organizacji imprezy będzie chciała lub mogła bezpośrednio w niej uczestniczyć i czuwać nad jej prawidłowym przebiegiem. Dlatego bardzo istotne jest skrupulatne ułożenie grafiku osób obecnych podczas festynu i przydzielenie im określonych zadań. Pamiętajmy, że będziemy potrzebowali również kilku osób przed rozpoczęciem imprezy (przygotowanie) i po jej zakończeniu (posprzątanie). Oczywiście bierzemy tu pod uwagę głównie osoby dorosłe, ale dzieci mogą pomagać przy lżejszych pracach.

GŁOWA PEŁNA POMYSŁÓW

Festyn to z definicji zabawa – organizujemy go po to, aby nasi goście miło spędzili czas. Przyjdą do nas ludzie z różnymi potrzebami i oczekiwaniami, więc jednym z najważniejszych atutów tego typu imprez jest różnorodność. Dobrze wybrany temat, cel edukacyjny pozwoli ułożyć wszystkie atrakcje w sensowną całość i zapobiegnie wrażeniu, że chodzi jedynie o ilość i dobre wrażenie, a nie jakość. Przywołajmy więc w tym miejscu przykładowe okazje do organizacji festynu (poza oczywistymi, związanymi z Dniem Dziecka czy Dniem Matki):

- ▶ O krok przed szkołą – festyn dedykowany rodzicom i dzieciom, które niebawem rozpoczną edukację szkolną. Przy okazji zabaw zorganizować można spotkania ze specjalistami, którzy odpowiedzą na wątpliwości rodziców.
- ▶ Sport to zdrowie – festyn poświęcony aktywizacji rodziny i propagowaniu zdrowego stylu życia. Oprócz przeprowadzenia zabaw sportowych, warto pokusić się również o popularyzację wiedzy o zdrowym odżywianiu i znaczeniu uprawiania sportu dla rozwoju dziecka.

Ciekawym punktem programu będzie wspólne przygotowanie zdrowych posiłków w specjalnie przeznaczonym do tego namiocie.

- ▶ Zarazkom mówimy nie – festyn propagujący dbałość o higienę. Atrakcyjnym urozmaicheniem takiej imprezy będzie przedstawienie przygotowane przez... rodziców przedszkolaków. Nie ma lepszego dowodu na dobrą współpracę przedszkola z rodzicami.
- ▶ Bezpiecznie poznają świat – festyn umożliwiający dzieciom wzięcie udziału w rozmaitych eksperymentach, obejrzenie nowinek technologicznych, obserwację zjawisk przyrody itp. przy jednoczesnej edukacji o zasadach bezpieczeństwa.
- ▶ Prawa i obowiązki dziecka i rodzica – festyn propagujący świadomość posiadania praw i obowiązków zarówno przez dzieci, jak i rodziców. Zawsze mile widziane są przy takich okazjach wszelkie zabawy zakładające współpracę dziecka z opiekunami, kąciki plastyczne, w których będzie możliwość przygotowywania plakatów tematycznie związanych z prawami dziecka. Warto zaprosić także teatrzyk ze spektaklem poświęconym temu zagadnieniu oraz zorganizować konkurs wiedzy z tego zakresu.
- ▶ Kolorowy świat – festyn poświęcony propagowaniu idei tolerancji, wpisujący się w nurt wielokulturowej edukacji. Temat stwarza nieskończone możliwości – od kącików z różnych zakątków świata, po występy dzieci, prezentacje prac plastycznych wykonanych różną techniką czy kąciki degustacji różnych potraw.

Niezwykle istotnym elementem festynu jest także możliwość odpoczynku i zjedzenia czegoś. Jeśli chcemy, aby uczestnicy nie uciekali w popłochu z przemęczenia i głodu, pomyślmy o dobrym kąciku z jedzeniem, wyposażonym w ławeczki:

- ▶ powinien być on umiejscowiony z dala od najgłośniejszej części festynu,
- ▶ warto zapewnić miejsca siedzące i stojące do wyboru,
- ▶ jedzenie powinno być proste i łatwe do skonsumowania, ale i zgodne z zasadami zdrowego odżywiania – np. zupy, różnego rodzaju poporcjowane ciasta, owoce, soki,
- ▶ ceny nie mogą być wygórowane.

Co więcej, pamiętajmy, by na festynowych kramikach nie pojawiły się żadne napoje alkoholowe. Aby móc podawać, sprzedawać i spożywać alkohol podczas imprezy na świeżym powietrzu, konieczne jest specjalne zezwolenie (którego zresztą przedszkole nie otrzyma).

BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE

Mimo że przedszkolny festyn nie jest imprezą masową, to jednak warto być wyczulonym na kwestię bezpieczeństwa pożarowego. Przejrzyjmy zatem teren, na którym planujemy zabawę, także pod tym kątem. Odświeżmy wiedzę pracowników na temat zasad ewakuacji, w tym przypomnijmy im, gdzie znajdują się drogi ewakuacyjne. Pamiętajmy też, że powinniśmy reagować podczas samej zabawy, jeżeli uznamy, że któryś z uczestników stwarza zagrożenie pożarowe (możemy go nawet usunąć z terenu przedszkola, jeśli zajdzie taka konieczność).

DOKUMENTOWANIE PRZEBIEGU FESTYNU

Dyrektor przedszkola musi zadbać o to, aby w dokumentacji przedszkola pozostał dowód, że impreza faktycznie się odbyła. Nie ma jednoznacznych wytycznych, jakich dokumentów oczekują nadzór pedagogiczny i inne jednostki kontrolujące, wydaje się jednak, że w tym wypadku najlepiej sprawdzi się:

- ▶ zachowanie scenariusza festynu wraz z dokumentacją finansową i podpisywanymi umowami,
- ▶ opis wydarzenia w kronice przedszkola,
- ▶ fotoreportaż (uwaga – zgodnie z przepisami o prawach autorskich nie potrzebujemy zgody na publikację wizerunku osób, które zostały uwiecznione na zdjęciu „z daleka”, na fotografii zbiorowej),
- ▶ okolicznościowa gazetka przedszkolna, w której znajdują się wywiady z organizatorami, uczestnikami, zdjęcia, opisy śmiesznych sytuacji, podziękowania.

Osobnym dokumentem jest lista obecności, podpisywana przez pracowników przychodzących dodatkowo do pracy (w ramach odpracowania innego dnia lub dodatkowego dnia pracy, za który nauczyciel otrzyma wynagrodzenie lub dodatkowy dzień wolny).

PODZIĘKOWANIA

W przypadku festynu ważny jest nie tylko proces planowania i sam przebieg imprezy, ale również to, co organizatorzy robią po jej zakończeniu. Pamiętajmy, że udany festyn to efekt pracy zespołowej, nie może więc zabraknąć podziękowań. Pierwsze powinny zostać złożone już podczas imprezy (jeżeli warunki na to pozwalają) – głośne wyczytanie osób zaangażowanych dla wielu jest bardzo istotne (chyba że ktoś wyraźnie zastrzeże, że sobie tego nie życzy). Już po zakończeniu zabawy warto podziękować w formie dyplomu, płyty ze zdjęciami, pamiątkowej fotografii w ramce wykonanej przez dzieci itp. Dzięki temu możemy mieć nadzieję, że przy następnym festynie nie zabraknie przyjaznych i chętnych do pomocy ludzi.

Na koniec trzeba podkreślić, że warto kontynuować tradycję organizowania festynów w przedszkolach, ponieważ tego typu imprezy z całą pewnością są potrzebne. Rolą dyrektora jest pilnowanie, aby wyszły poza schemat zabawy, podczas której jedynie rozdaje się balony i sprzedaje kielbaski. Ważna jest idea oraz misja przedszkola – bawiąc, uczyć.

Podstawa prawna:

- ▶ Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 611 ze zm.),
- ▶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.).

Agnieszka Sakowicz

Przykładowe dokumenty związane z tematyką artykułu znajdują Państwo w dziale Wzory.

Książki związane z tematyką artykułu znajdują Państwo na:

 librotka.pl
Księgarnia internetowa